

Individ och familjenämnden

Verksamhetsberättelse 2009

VÄSTERÅS STAD

Innehållsförteckning

Året som gått	3
Förvaltningsberättelse	
Nämndens ansvarsområde och uppdrag	4
Uppföljning av strategisk plan	5
Verksamhetsredovisning i övrigt	7
Årets viktiga händelser	9
Kvalitetsutveckling	11
Ekonomisk översikt	13

Ledamöter

Ragnhild Källberg (FP) ordf
Ann-Kristin Ekman (M) 1:e v ordf
Staffan Jansson (S) 2:e v ordf
Kennet Ericzon (C)
Amanda Agestav (KD)
Signild Mörlin (MP)
Anna Wallén (S)
Carl-Johan Norström (S)
Ann-Louise Oskarsson (S)

Ersättare

Ingrid Doyle (M)
Magnus Edman (M)
Fredrik Larsson (M)
Ingrid Högsberg (FP)
Martin Westher (MP)
Jan Andersson (S)
Birgitta Selldén (S)
Smajo Murguz (S)
Britt-Marie D'Errico (S)

Ragnhild Källberg (FP)
Ordförande,
individ- och familjenämnden

Lågkonjunktur betyder högtäck för individ- och familjenämndens verksamhetsområden.

I tider när arbetslösheten ökar och fler lever i en pressad situation ökar efterfrågan på de stödjande insatser som ligger under nämndens ansvarsområden.

Inför förra årsskiftet befarades att kostnaden för försörjningsstöd skulle öka radikalt under år 2009. Ökningen blev mycket riktigt kraftig – 23 miljoner kronor – men ändå inte så häftig som prognostiserats. Det förebyggande arbetets del i resultatet kan inte nog överskattas.

Den ekonomiska krisen är inte över och därför välkomnas den nära förestående samverkan mellan försäkringskassan, arbetsförmedlingen och landstinget. Denna samverkan ger kraft att använda de samlade resurserna på bästa möjliga sätt för individen.

Flyktingmottagandet har varit fortsatt stort, och under 2009 blev bostadsfrågan allt mer problematisk. Från årsskiftet är Västerås en så kallad utflyttningskommun, det vill säga att flyktingar kan motiveras att flytta vidare till andra kommuner, som i sin tur betecknas som inflyttnings-

kommuner. Detta kan ses som ett kvitto på att staden med råge tagit sin del av ansvaret för flyktingar och därigenom gett oss en ansträngd situation. Västerås har även tagit emot ensamkommande flyktingbarn och kommer under 2010 att teckna avtal med Migrationsverket om utökad mottagande.

Under året har Mini-Maria äntligen kommit tillstånd – också det ett samverkansprojekt, men här enbart med landstinget. Arbetet mot ungdomars drogmissbruk är stort, svårt och oändligt viktigt. Det har under senare år skett en toleransförskjutning i vårt samhälle vad gäller alkoholkonsumtion och denna ändrade inställning ger utslag på våra ungdomars alkoholvänor. Vi har ett ansvar att sätta in en motoffensiv mot den förändring som skett i attitydfrågan kring alkohol och droger.

I samarbete med pedagogiska nämnderna kom ett projekt med fältassistenter till stånd under försommaren. En ”gammal” modell vars återinförande efterfrågades av flera partier förra mandatperioden. Projektet har sluttid augusti 2010 och vi räknar med att det ska ge tydliga

indikationer om hur man fortsatt ska jobba med ungdomarna.

Hemlösheten är fortsatt en viktig del i nämndens arbete och en tung post i budgeten. Under 2009 har inga förändringar skett i ”boendepalletten”, men desto större blir förändringarna under innevarande år. För att utnyttja lokalresurserna mer effektivt görs en rockad som i slutändan kommer att ge fler platser till bättre kostnad. Glädjande nog gav kartläggningen för 2009 vid handen att antalet uteliggare sjunkit till lägsta nivå på 2000-talet – 20 personer. Detta är likvärdigt 20 personer för mycket och arbetet mot hemlösheten fortsätter oförtrutet.

Jag har i dess korta ord inte nämnt alla verksamheter, men det ska nog samt noteras att alla har sin del i det goda resultat som gjorts år 2009. Ett stort och varmt tack till alla!

Nämndens ansvarsområde och uppdrag

Individ- och familjenämnden ansvarar för de kommunala socialpolitiska frågorna med tillhörande myndighetsutövning. De huvudsakliga uppgifterna är att stödja och företräda enskilda individer, grupper och familjer med särskilda behov av stöd och hjälp, följa och föreslå insatser på strukturell nivå samt svara för stadens mottagande och introduktion av flyktingar.

Omvärldsanalys

Individ- och familjenämnden har haft ett avtal med Migrationsverket om ett utökat flyktingmottagande åren 2007-2009. Totalt har mottagandet under året omfattat 460 personer. Det stora mottagandet och brist på lediga hyreslägenheter har inneburit att nämnden fått vidta särskilda åtgärder

för att ordna bostadssituationen för nyanlända familjer.

Lågkonjunkturen i Sverige med hög arbetslöshet och förändringar inom andra socialförsäkringssystem har medfört ökade kostnader för försörjningsstöd.

Barn och ungdomars situation har uppmärksammats på olika sätt. Antalet anmälningar om barn som far illa har fortsatt att öka. Rapporter om ökande psykisk ohälsa hos barn och ungdomar och brister inom familjehemsvården i landet har lett till ökade ansträngningar för att utveckla samverkan och insatser för dessa målgrupper

Behovet av insatser mot missbruk av alkohol och narkotika visar inga tendenser att avta. Den kartläggning av narkotikaanvändandet som genomfördes 2007 och redovisades 2008

visade att den yngsta åldersgruppen upp till 19 år som använder narkotika har ökat med 43 personer i förhållande till 2005 års kartläggning. Den största ökningen har dock skett i gruppen 20-29 år och är 251 personer år 2007. Ny kartläggning pågår.

Ökade krav och behov av specialiserade verksamheter för olika målgrupper innebär både att samverkan mellan olika myndigheter och organisationer inom kommunen och mellan kommunerna i länet behöver öka. Västerås har under 2009 varit värdkommun för fyra samverkansprojekt i länet: Barnahus, Socialjour, Kriscentrum för män samt Kvinnocentrumets verksamhet som även omfattar Arboga och Köpings kommuner.

Uppföljning av strategisk plan

Individ- och familjenämnden har beslutat om åtaganden utifrån sex målområden i stadens strategiska plan. Nedan följer en uppföljning av dessa åtaganden.

EFFEKT MÅL I STRATEGISK PLAN:

550 nya Västerås företag till och med år 2011.

ÅTAGANDE/DELMÅL

Information och ansökningshandlingar för serveringstillstånd finns inom en för staden gemensam informationservice "En väg in".

Delmål 2009: Förslag om hur information och ansökan om serveringstillstånd ges i en kommungemensam informationservice är framtagen och under verkställande

Analys: Delmålet är delvis uppfyllt

RESULTAT 2009

Inom E-kommun-projektets ram har en förstudie genomförts under 2008 avseende införande av e-tjänster för ansökan av tillstånd, kompletteringar och ändringar av uppgifter. Förstudien ska ligga till grund för ställningstagande i frågan.

RESULTAT 2008

Beslut har tagits om införande av e-tjänst för ansökan om tillstånd, kompletteringar och ändringar av uppgifter

Informationsmaterial finns tillgängligt på stadens hemsida.

EFFEKT MÅL I STRATEGISK PLAN:

Förvävsfrekvensen ska öka med 1,5 procent fram till och med 2011.

ÅTAGANDE

Alla som ansöker om försörjningsstöd och bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande och saknar planerad återgång till arbete eller studier ska inom två dagar erbjudas deltagande i jobbcentrum.

Minst 50% av de personer som fullföljer sysselsättningsverksamhet inom nämndens verksamheter ska gå vidare till egen försörjning genom arbete, studier eller annan ersättning inom socialförsäkringssystemet

Analys: Inom jobbcentrum tas nya deltagare emot inom två dagar från socialkontorets anmälan.

RESULTAT 2008

Målet uppfyllt, alla i målgruppen erbjuds deltagande inom två dagar från ansökan.

Sesam: 68%
KrAmi: 50%
PAS: 53%
Turbinen: 52%
Arosdöttrarna: 60%

RESULTAT 2009

Målet är uppfyllt. Jobbcentrum tar emot nya deltagare inom två dagar från ansökan.

Sesam: 67%
KrAmi: 43%
PAS: 54%
Turbinen: 91%
Arosdöttrarna: av dem som tog examen Arosvårdarna 2009 arbetar 75% övriga studerar till undersköterska.

EFFEKT MÅL I STRATEGISK PLAN:

Antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd ska minska med 100 hushåll per år fram till 2011.

ÅTAGANDE

Antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd ska minska med 100 hushåll per år fram till 2011

Senast 2010 ska 50 % av de nyanlända flyktingarna i vuxen ålder 2 år efter ankomst vara självförsörjande

RESULTAT 2008

4 067 hushåll

40% självförsörjande

RESULTAT 2009

4 273 hushåll

26% självförsörjande

Analys: Målet har inte uppfyllts. Arbetslöshet och förändringar inom socialförsäkringssystemen orsakar ökningen av antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd.

EFFEKT MÅL I STRATEGISK PLAN:

Den upplevda känslan av trygghet ska öka till och med 2011.

ÅTAGANDE

50% av alla kvinnor i Västerås ska känna till vart de kan vända sig inom socialtjänsten för att få hjälp om de utsätts för våld i nära relationer.

90% av de kvinnor som sökt kontakt med Kvinnocentrum ska känna att de fått adekvat hjälp.

Tryggheten för barn och ungdomar ska öka och insatserna vid familjecentrum ska inriktas på att stärka det sociala nätverket runt barn och ungdomar.

RESULTAT 2008

Ja 27,5%
Nej 38,0%
Osäker 34,5%

Uppföljning pågår av extern utvärderare redovisas våren 2010

Alla insatser utgår från att i samverkan stärka stödet. Detta sker genom olika aktiviteter, lätt-tillgänglig rådgivning, samverkan skola föreningsliv, gruppverksamhet etc.

RESULTAT 2008

Ja 27,5%
Nej 31,5%
Osäker 41,0%

Uppföljning pågår av extern utvärderare redovisas våren 2010

Varje FC planerar arbetet utifrån de förutsättningar och problem som finns på området. Underlag för planering är bland annat Liv och hälsa ung.

Analys: Trots att Kvinnocentrum på olika sätt informerat om socialtjänstens insatser har inte andelen kvinnor som vet vart de kan vända sig ökat.

EFFEKT MÅL I STRATEGISK PLAN:

Den upplevda känslan av att Västerås är en trivsamt stad ska öka till och med 2011.

ÅTAGANDE

Tillsyn och uppföljning av serveringstillstånden ska ske minst en gång per år.

Tillsyn och uppföljning av varje försäljningsställe av folköl ska ske minst 2 ggr/år

RESULTAT 2008

160 tillsynsbesök har genomförts. Dock har samtliga restauranger (119 st) inte fått ett tillsynsbesök under 2008.

Försäljningsställen av folköl har haft två tillsynsbesök under 2008.

RESULTAT 2009

115 restauranger har serveringstillstånd. 154 tillsynsbesök har genomförts. "Inre tillsyn" sker löpande och omfattar flertalet restauranger med serveringstillstånd

Försäljningsställen av folköl har haft två tillsynsbesök under 2009.

Analys: Vissa restauranger har fått fler än ett besök medan andra inte har prioriterats, exempelvis restauranger i anslutning till äldreboenden. Målet är delvis uppfyllt. Vad avser tillsyn och uppföljning av varje försäljningsställe av folköl är målet uppfyllt.

EFFEKT MÅL I STRATEGISK PLAN:

Upplevelsen av ökad tillgänglighet av den kommunala verksamheten ska öka fram till och med 2011.

ÅTAGANDE

Individ- och familjs verksamheter ska vara lättillgängliga samt lätta att komma i kontakt med för att rätt person/verksamhet ska kunna nås.

RESULTAT 2008

Uppföljning genom tre frågor i brukarenkäten.

Bra öppettider: 95% godkänt

Verksamheten/handläggarna är lätta att få kontakt med: 93% godkänt

Lokalerna ligger bra: 95% godkänt

RESULTAT 2009

Uppföljning genom tre frågor i brukarenkäten.

Bra öppettider: 95,5% godkänt

Verksamheten/handläggarna är lätta att få kontakt med: 91,7% godkänt

Lokalerna ligger bra: 94,4% godkänt

Analys: Brukarna anger att de är nöjda med tillgängligheten i stort. Socialkontoren och boenden övriga utförare är de områden som har flest brukare som inte är nöjda.

Verksamhetsredovisning i övrigt

Övergripande målavstämning

Individ- och familjenämnden har beslutat om prioriterade effektmål för 2009. Målen fokuserar på olika målgrupper inom nämndens ansvarsområde och anger de prioriterade politiska ambitionerna. Flera av de prioriterade målen har redovisats under åtaganden enligt strategisk plan. De övriga redovisas här intill.

SAMVERKAN OCH KVALITET

EFFEKT MÅL

Myndighetskontor barn och ungdom ska använda samråd genom barnhuset i samtliga ärenden som rör barn och ungdomar som utsatts för eller misstänks ha utsatts för misshandel eller sexuella övergrepp i nära relationer.

RESULTAT 2008

Rutiner för samråd på Barnhuset har utarbetats och följs i alla ärenden där barn/ungdomar har utsatts eller misstänks ha utsatts för misshandel eller sexuella övergrepp i nära relationer.

RESULTAT 2009

Rutiner som utarbetats under 2008 används även 2009.

Analys: Extern utvärdering av barnhus pågår. Antalet anmälningar om barn som utsatts för övergrepp har fortsatt att öka och under 2009 har 108 barn/ungdomar från Västerås varit föremål för samråd vid barnhuset.

EFFEKT MÅL

Rättsäkerheten ska öka och påpekanden/kritik från tillsynsmyndigheter i enskilda ärenden ska inte förekomma

RESULTAT 2008

Länsstyrelsen har gjort tillsyn i 20 enskilda ärenden och lämnat kritik i 5 ärenden.

RESULTAT 2009

Länsstyrelsen har gjort tillsyn i 43 enskilda ärenden och lämnat kritik i 12 ärenden.

Analys: De formella kraven på handläggning och dokumentation har ökat. Kritiken avser tidsåtgång för förhandsbedömningar samt brister i dokumentationen av underlag och bedömningar. Redogörelse för hur bristerna åtgärdas har lämnats till Länsstyrelsen.

BARN OCH UNGDOM

EFFEKT MÅL

I 90% av alla utredningsärenden inom myndighetskontor barn och ungdom ska utredning genomföras enligt utredningsmetod BBIC.

RESULTAT 2008

Målet är uppfyllt alla utredningar barn och ungdom genomförs enligt BBIC.

RESULTAT 2009

Målet är uppfyllt alla utredningar barn och ungdom genomförs enligt BBIC.

Analys: Utbildning och implementering av BBIC har genomförts enligt plan. Alla socialkontoren barn och ungdom har ordinarie BBIC-licens.

ALKOHOL, NARKOTIKA OCH MISSBRUK AV ANDRA ÄMNER SAMT SPEL**EFFEKT MÅL**

Alla som anmäls till individ- och familj för missbruk av narkotika och är under 30 år ska aktivt följas upp och ges adekvat stöd och hjälp

RESULTAT 2008

Målet uppfylls delvis. Det finns dock ett önskemål från verksamheten att kunna följa upp ungdomarna längre tid efter genomförande av behandlingsinsats.

RESULTAT 2009

Målet är delvis uppfyllt. Samtal med de som anmäls för missbruk av narkotika eller ringa narkotikabrott; kallelse via telefon eller brev och vid oro aktivt uppsökande. Information om öppenvård per post.

Analys: Samråd används i flertalet ärenden gällande unga med missbruk.

SYSSLESÄTTNING, FÖRSÖRJNING OCH BOSTAD**EFFEKT MÅL**

Den genomsnittliga bidragstidens längd för det totala antalet bidragstagare under året ska uppgå till max 5,8 månader

RESULTAT 2008

5,76 månader

RESULTAT 2009

5,93 månader

Analys: Bidragstiden för personer som uppstår försörjningsstöd har ökat under 2009. Ökningen beror på lågkonjunktur, omställningar i övriga socialförsäkringssystem och ökat flyktmottagande. Målet är inte uppfyllt.

EFFEKT MÅL

Antalet uteliggare/boende på akutplatser ska minska med 50% kommande år jmf med 2006 års kartläggning. År 2006 fanns det 21 uteliggare och 14 personer på akutplatser. Totalt 35 personer.

RESULTAT 2008

Antalet uteliggare var 24 personer. Antalet personer på härbärge var 17. Totalt 41 personer.

RESULTAT 2009

Vid mätningen 2009 var antalet uteliggare 20 personer och antalet personer på akutboende 16. Totalt 36 personer

Analys: Målet är inte uppnått. Antalet uteliggare är vid 2009 års mätning 20 personer och antal boende på akutplatser är vid samma mätning 16 personer. 63 personer bor på motivationsboende/korttidsboende eller inlussboende. Vid kartläggningen vecka 48 2009 betraktades 295 personer som hemlösa utifrån socialstyrelsens definition av hemlöshet. Gruppen nyanlända flyktingars bostadssituation bidrar till det höga antal som kartläggningen visar.

MOTTAGANDE OCH INTRODUKTION**EFFEKT MÅL**

80% av de vuxna som anländer som flyktingar till Västerås ska inom 12 månader vara i arbete eller praktik (minst 50% i fem månader) eller ha uppnått godkänt betyg i sfi.

RESULTAT 2008

48 personer, 20%

RESULTAT 2009

32 personer varav 2 personer i arbete eller praktik och 30 personer har godkänt betyg i sfi.

Analys: Andelen som uppfyllt målet är låg. 2008 var ett omställningsår med nya utbildningsanordnare. Även 2009 har få varit ute i praktik.

Årets viktiga händelser

Skultuna kommunalstjänst

Från den första januari 2009 är individ- och familjenämnden ansvarig nämnd för individ- och familjeomsorgen inom Skultuna kommunalstjänst.

Barn- och ungdomsvård

Inom myndighetskontoren har BBIC implementerats och utvecklingen har fortsatt med att öka kompetensen för att genomföra risk- och skyddsbedömningar samt att involvera både barn och familj i utredningsarbetet. Särskilda resurser har även satsats på att utveckla värden för familjehemsplacerade barn och ungdomar.

Vårdkostnaderna har genom den utbyggda öppenvården kunnat hållas kvar på en fortsatt relativt låg nivå. Antalet placeringar på institution minskar och placeringar i familjehem ökar i enlighet med nämndens strategi.

Samverkan med barnpsykiatri har utvecklats inom flera verksamheter. Pinoccioprojektet har genomförts med syfte att identifiera och finna metoder för arbetet med barn upp till 12 år som riskerar att utveckla varaktigt normbrytande beteende.

Projektet Mini-Maria startade under året inom öppenvården ungdom. Det innebär att barn- och vuxenpsykiatri deltar med sin kompetens i en samordnad mottagning för ungdomar med missbruksproblematik. Projektet som riktas till ungdomar mellan 15-20 år pågår under två år.

Ett projekt med fältverksamhet riktat till ungdomar företrädesvis på kvällar och helger har startats upp i samarbete med de pedagogiska nämnderna inom befintlig budgetram. Syftet är att få en bättre bild av ungdomssituationen och att söka upp ungdomar och föräldrar i behov av stöd och hjälp. Projektet pågår till och med augusti 2010.

En upphandling av föräldrautbildning och nätverksmöten har genomförts under året. Från första januari 2010 är det Nätverkskompaniet HB

som har uppdraget att erbjuda dessa tjänster.

Individ- och familjenämnden har tecknat avtal med Migrationsverket, och har tagit emot sex asylsökande barn under året inom ramen för avtalet. Flera barn/ungdomar har dock anlänt till kommunen utanför avtalet.

Missbruk

Alkohol- och narkotikautvecklingen är oroande. Både för ungdomar och vuxna eftersträvas snabb uppföljning och tidiga insatser.

Individ- och familjenämnden har under året tagit beslut om avveckling av Råda/Aurora. All rådgivning och behandling görs nu på missbruksmottagningen.

Försörjningsstöd och integration

Kostnaderna för försörjningsstöd och antalet hushåll i behov av bidrag samt bidragstidens längd har ökat under året. Behovet av att utveckla gränsöverskridande samverkan för rehabiliteringsinsatser med försäkringskassan, arbetsförmedlingen och landstinget har framstått som nödvändigt. Förslag om bildande av ett samordningsförbund har därför utarbetats under året.

Flyktingmottagandet har varit fortsatt högt under 2009. 460 personer har tagits emot inom det organise-

rade flyktingmottagandet, vilket är något fler än vad som avtalats med Migrationsverket. Det höga antalet beror till stor del på att det är personer med familjeanknytning som kommit. Detta har medfört problem främst med boende, och särskilda åtgärder har vidtagits för att ordna med bostäder.

Flyktingars möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden har inte ökat. Regeringen har under året beslutat att staten ska ansvara för introduktionen av flyktingar i arbetsför ålder. Detta kommer från 1 december 2010 att skötas av Arbetsförmedlingen och kommunen får därmed en begränsad roll som mottagare och anordnare av sfi (svenska för invandrare).

Boende

Nämnden har under året fattat beslut om en omfattande boenderockad som ska genomföras 2010. De verksamheter som berörs är Eskadern, Krutkällarbacken, Freja och Vita Nova utslussboende. Beslutet innebär att antalet platser i omvårdnadsboenden och kvinnoboendet utökas. Korttidsboendet Eskadern avslutas och Vita Nova utslussboende får minskat antal platser som svarar mot den beläggning verksamheten haft. Totalt medför beslutet om genomförande av rockaden lägre lokalkostnader.

Vallby stödboende med sex platser

som drevs som projekt 2009 har permanentats inför 2010.

Det planerade boendet för personer med samtidig psykiatrisk- och missbruksproblematik (samsjuklighet), Bergboda/Skillsta, har försenats och inte kunnat komma till stånd under 2008. Den nya bostaden Skillsta beräknas vara inflyttningsklar i slutet av år 2010.

Det ungdomsboende som planerades tillkomma under 2008 har på grund av brist på lämpliga lokaler inte heller kunnat realiserats under 2009.

Det totala antalet hemlösa har enligt individ- och familjenämndens kartläggning under 2009 minskat med två personer. Personer som bor på motivationsboende, korttidsboende, inlussboende, hos släkt och vänner eller annat tillfälligt boende räknas som hemlösa enligt socialstyrelsens definition. Antalet uteliggare är i senaste mätningen 20 och detta är en minskning med fyra personer jämfört med 2008 års kartläggning.

Brottsoffer

Ökade insatser till stöd för brottsoffer påbörjades redan under 2007. De utökas successivt. Under året har insatserna inom Kvinnocentrum även omfattat Arboga och Köpings kommuner. Under året har arbete påbörjats för att i högre utsträckning involvera Nämnden för funktionshindrade och Äldrenämnden i arbetet med att identifiera och erbjuda stöd till kvinnor inom dessa nämnders ansvarsområden.

Länsgemensamt samarbete

En gemensam socialjour för länets kommuner har startat under 2009. Västerås är värdkommun för jounen. Sedan tidigare är Västerås värdkommun för Barnahus. När det gäller Kvinnocentrum samarbetar Västerås med Arboga och Köping.

Kvalitetsutveckling

Individ- och familjenämnden fäster stor vikt vid kvalitet i sina verksamheter. Nämnden har beslutat om ett kvalitetsledningssystem enligt socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter. Krav på både verksamhet och personal finns i avtal med respektive utförare. Verksamheterna avger en årlig målavstämning till nämnden där de redogör för resultat av mål, ger en analys av resultaten och anger planerade åtgärder.

Nämnden har en uppföljnings- och utvärderingsplan som gäller för 2009 - 2010. Enligt denna genomför nämnden en årlig undersökning som ligger till grund för måluppfyllelsen vad gäller viktiga kvalitetsområden utifrån ett brukarperspektiv. Det finns också antagna riktlinjer för uppföljning av hälso- och sjukvård.

Klagomålshantering och avvikelserapportering finns både på de olika verksamheterna inom individ- och familj och inom sociala nämndernas stab. Verksamheterna rapporterar sina klagomål i samband med kvalitetsredovisningen och nämnden tar del av det som inkommit till staben tertialvis med en årlig sammanställning.

Regeringen och Sveriges kommuner och landsting (SKL) har kommit överens om ett utvecklingsarbete kring implementeringen av nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Riktlinjerna är gemensamma för kommunerna och landstingen. Västmanlands kommuner och landsting (VKL) har i sin tur tecknat en överenskommelse med SKL om samarbete omkring implementeringen av riktlinjerna. En projektgrupp har uppdraget att ta fram ett styrdokument för samverkan inom missbruks- och beroendevården. Sociala nämndernas stab och proAros finns representerade i denna grupp.

Beslut har tagits om en ny Alkohol- och narkotikaförebyggande handlingsplan. Handlingsplanen har tagits fram i samverkan mellan berörda nämnder/ förvaltningar.

Miljöinsatser

Individ- och familjenämndens möjlighet att direkt påverka miljön är begränsad. Förutom att arbeta för mindre pappersförbrukning och begränsa resandet med bil ligger nämndens största påverkansmöjlighet i de villkor som ställs i samband med upphandling av verksamhet och slutande av avtal. Miljöaspekten ingår i nämndens kvalitetspolicy.

Sociala nämndernas stab strävar efter att i största möjliga utsträckning resa med kollektiva transportmedel. De flesta resor genomförs med tåg eller buss. Under 2009 har staben köpt 4 129 liter bränsle varav drygt 71 procent alternativa bränslen. När det gäller pappersförbrukningen kopierar staben det mesta dubbelsidigt.

Framåtblick

Strategisk plan 2008 – 2011 anger att antalet hushåll med försörjningsstöd ska minska med 100 per år. Den pågående lågkonjunkturen tillsammans med förändringar i andra socialförsäkringssystem gör att utvecklingen riskerar att bli motsatt, att fler människor behöver försörjningsstöd. Genom särskilda insatser vid socialkontor ekonomi och förslag

om att bilda ett samverkansförbund är målsättningen att verka för att så många som möjligt kan få stöd och hjälp att bli självförsörjande.

Individ och familjenämnden och nämnden för funktionshindrade har uppmärksammat att det finns behov av bostad med särskild service för barn och ungdomar i Västerås som på grund av social problematik och funktionsnedsättning inte kan bo i föräldrahemmet, i familjehem eller i egen bostad. Även ett stödteam behöver utvecklas i samarbete med nämnden för funktionshindrade för ungdomar i åldern 13 – 21 år med dubbel problematik i form av funktionsnedsättning och social problematik. Uppbyggnaden av stödteamet behöver ske i samarbete med landstingets handikappcentrum och barn- och ungdomspsykiatri. Även behov av föräldrautbildning/program för föräldrar med begåvningshandikapp har identifierats.

För att motverka hemlöshet är det nödvändigt med tillgång till varierande boendeformer och ett medvetet arbete i samverkan mellan olika aktörer omkring boendefrågorna. Det krävs tillgång till lägenheter på den reguljära bostadsmarknaden, anpassade bostäder med stöd och omvårdnad

i varierande grad men även genomgångsboenden. Boendefrågorna behöver vara föremål för fortsatt utveckling.

Regeringen har fattat beslut om att genomföra en översyn av den samlade svenska missbruks och beroendevården.

Flyktingmottagandet förväntas minska under 2010. Individ- och familjenämnden har återgått till ursprungligt avtal om flyktingmottagande, 170–270 personer. Regeringen har också beslutat om att Västerås från år 2010 är en utflyttningskommun inom det så kallade vidareflyttningsprojektet. Beslut väntas också under våren 2010 på förslag om försörjningskrav vid anhöriginvandring. Om beslutet antas kommer anhöriginvandringen att minska. Anhöriginvandringen påverkas även av att resebidrag från Svenska Kyrkan och Röda Korset dragits in. Däremot ökar antalet ensamkommande barn. Migrationsverkets prognos för 2010 anger att 3 000 ensamkommande barn beräknas söka asyl. Alla kommuner uppmanas nu att utöka sitt mottagande av barn och ungdomar under kommande år.

Ekonomisk översikt

Sammanfattning

Individ- och familjenämnden redovisar ett negativt resultat med 14,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,7 procent av nämndens budgetram. Nettokostnaden uppgick till 546,2 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 46,5 miljoner kronor eller 9,3 procent jämfört med 2008.

Kostnaden för verksamhetsåret (exklusive flyktingar) uppgick till 562,5 miljoner kronor och intäkterna till 16,3 miljoner kronor. Avvikelsen på kostnadssidan beror främst på en högre utbetalning av försörjningsstöd samt högre kostnader för vård vuxen. Däremot redovisas ett överskott för vård ungdom.

För flyktingmottagandet, personer med ankomstår 2006, redovisas ett underskott med 0,6 miljoner kronor, vilket innebär att det statliga bidraget som kommunen erhållit för denna grupp inte kunnat finansiera nämndens särskilda kostnader för densamma.

Analys av resultatet

Strukturella insatser, integration och rättssäkerhet

Verksamhetsområdet uppvisar ett positivt resultat om 3,9 miljoner kronor netto i förhållande till budget. Detta beror främst på att utvecklingsmedlen inte förbrukats och att kostnaderna för Procapita varit lägre än budget. Vidare redovisas ett överskott på kvinnocentrum, staben (stimulansmedel), politisk verksamhet och föreningsbidragen. Medel från resultatöverföringen för 2007 ingår i utvecklingsmedlen och dessa har använts för utveckling av familjehemsvården. I utvecklingsmedel finns även medel för gruppboende Skillsta som har försenad byggstart.

Barn och ungdom (exkl socialkontorens externt köpta vård)

Verksamhetsområdet uppvisar ett positivt resultat på 1,7 miljoner kronor netto, vilket består av ungdomsboende som inte har startat.

Alkohol, narkotika och missbruk av andra ämnen (exkl socialkontorens externt köpta vård)

Verksamhetsområdet uppvisar ett negativt resultat om 0,1 miljoner kronor netto. Överskottet beror på lägre kostnader för läkarvård för hemlösa och något högre intäkter för tillståndsärenden än budgeterat.

Vårdkostnader för barn, ungdomar och vuxna

Verksamhetsområdet uppvisar ett positivt resultat om 2,2 miljoner kronor netto. Över- eller underskott i vårdkostnaderna ska delas mellan proAros/ Skultuna kommundelstjänst och IFN enligt 2009 års avtal. Nettoutfallet för nämnden, när denna delning är gjord, uppgår till 127,7 miljoner kronor i vårdkostnader för barn, ungdom och vuxna. Nettobudgeten ligger på

129,9 miljoner kronor och budgetavvikelsen blir då 2,2 miljoner kronor.

Sysselsättning, försörjning och bostad

Verksamhetsområdet visar på ett underskott om -22,2 miljoner kronor i förhållande till budgeten. Fler hushåll får mer utbetalt i försörjningsstöd jämfört med 2008. Snittbidragstiden har ökat från 5,78 månader (2008) till 5,93 månader (2009)

Kostnaderna för försörjningsstödet har ökat från 2008 till 2009 med 21,3 miljoner kronor.

Flyktingmottagande

Verksamheten är tänkt att finansieras genom statliga bidrag och ska täcka kostnaderna under ankomståret och de tre närmast följande åren. Flyktingmottagandet har redovisat negativa resultat under årens lopp, varvid kommunala medel tagits i anspråk. Under 2007-2009 har nämnden erhållit ett extra statsbidrag, ett så kallat stimulansbidrag. För flyktingar med ankomstår 2007-2009 har ett överskott om 32,8 miljoner kronor överförts till 2010.

NÄMNDENS REDOVISADE NETTOUNDERSKOTT OM -14,2 MILJONER KRONOR (EXKLUSIVE FLYKTINGMOTTAGNING), FÖRKLARAS I HUVUDSAK AV:

Försörjningsstöd	-22,9
Vårdkostnader Barn och familj	-0,2
Vårdkostnader Ungdom	2,9
Vårdkostnader Vuxna	-0,5
Utvecklingsmedel	1,6
Ungdomsboende	1,7
ProCapita - verksamhetssystem	0,3
Kvinnocentrum	1,2
Tjänstemannastab	0,5
Övrigt	1,2
Totalt exkl flyktingmottagningen	-14,2

EKONOMISK ÖVERSIKT EXKL FLYKTINGMOTTAGNINGEN, MKR

Inkl. resultatöverföring	UTFALL 2009	BUDGET 2009	UTFALL 2008
Intäkter	16,3	17,3	12,6
Kostnader	-562,5	-549,3	-512,3
Nettokostnader	546,2	-532,0	-499,7
Kommunalskattemedel	532,0	532,0	497,6
Årets resultat	-14,2	0,0	-2,1

RESULTATRÄKNING EXKL FLYKTINGMOTTAGNINGEN, MKR

INKL. RESULTATÖVERFÖRING	UTFALL 2009	BUDGET 2009	UTFALL 2008
Verksamhetens intäkter			
Avgifter	2,6	2,8	2,4
Stadsbidrag	1,2	2,7	0,7
Övriga externa intäkter	10,6	10,5	7,9
Interna intäkter	1,9	1,3	1,6
Summa verksamhetens intäkter	16,3	17,3	12,6
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-3,8	-4,1	-3,9
Bidrag	-182,6	-169,1	-161,9
Övriga externa kostnader	-23,6	-25,4	-23,9
Hyreskostnader	-2,0	-2,3	-1,7
Interna kostnader annan förvaltn.	-350,5	-348,4	-320,9
Summa verksamhetens kostnader	-562,5	-549,3	-512,3
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0
Årets nettokostnad	-546,2	-532,0	-499,7

RESULTATRÄKNING FLYKTINGMOTTAGNINGEN, MKR

	UTFALL 2009	BUDGET 2009	UTFALL 2008
Verksamhetens intäkter			
Stadsbidrag	72,9	107,1	73,3
Övriga externa intäkter	0,5	0,0	0,0
Summa verksamhetens intäkter	73,4	107,1	73,3
Verksamhetens kostnader			
Bidrag	-55,9	-64,0	-48,2
Övriga externa kostnader	-0,4	0,0	-1,1
Hyreskostnader	-0,1	0,0	0,0
Interna kostnader annan förvaltn.	-17,7	0,0	-21,7
Summa verksamhetens kostnader	-74,0	-76,6	-71,1
Jämförelsestörande poster	0,0	-30,5	0,0
Årets nettokostnad	-0,6	0,0	2,3

VERKSAMHETSREDOVISNING EXKL FLYKTINGMOTTAGNINGEN, INKL. RESULTATÖVERFÖRING, MKR

NETTOKOSTNADER, MKR	UTFALL 2007	UTFALL 2008	UTFALL 2009	BUDGET 2009	AVVIKELSE
Strukturella insatser, integration och rättssäkerhet	61,4	69,2	78,0	81,9	3,9
Barn och ungdom	142,3	147,0	151,3	155,7	4,4
Alkohol, narkotika och missbruk av andra ämnen	36,1	37,2	40,9	40,4	-0,4
Sysselsättning, försörjning och bostad	234,7	246,4	276,1	253,9	-22,2
TOTALT	474,5	499,7	546,2	532,0	-14,2

FEM ÅR I SAMMANDRAG
exkl Flyktningmottagningen

	2005	2006	2007	2008	2009
Årets resultat	8,2	16,4	7,7	-2,1	-14,2
Nettokostnad	453,9	461,5	474,5	499,7	546,2
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetomslutning	467,4	473,7	484,7	512,3	562,5

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL
(inkl Skultuna)

	2005	2006	2007	2008	2009
Försörjningsstöd					
Mkr (brutto)	166,4	159,5	160,9	166,5	187,8
Antal hushåll, totalt	4 428	4 096	4 113	4 067	4 273
Antal hushåll per månad i genomsnitt	2137	2004	1 953	1 959	2113
Bidragstid, månader	5,79	5,87	5,70	5,78	5,93
Utbetalt belopp per månad och hushåll	6 490	6 634	6 863	7 083	7411
Antal bidragshushåll -19 år	404	360	352	321	354
Antal bidragshushåll -19 år genomsnitt per månad	159	152	126	111	121
Antal bidragshushåll 20-24 år	1039	976	945	911	986
Antal bidragshushåll 20-24 år genomsnitt per månad	436	442	399	374	416
Antal mottagna flyktingar	252	548	526	433	460
Antal placerade barn					
genomsnitt per månad	97	101	104	95	113
varav i familjehem	91	96	99	89	108
varav på institution	6	5	5	6	5
Antal placerade ungdomar					
genomsnitt per månad	158	168	159	166	152
varav i familjehem	130	129	131	140	134
varav på institution	28	39	28	26	18

Antal placerade vuxna					
genomsnitt per månad	23	22	18	20	17
varav i familjehem	2	3	2	1	1
varav på institution	21	19	16	19	16
helår SoL					
antal placerade personer	71	62	51	63	70
antal dygn	5673	5059	4534	6303	5441
helår LVM					
antal placerade personer	11	10	5	6	11
antal dygn	2124	1883	1 121	859	1015
Kostnad per årsplats, kkr					
Familjehem, barn	270	269	273	318	294
Familjehem, ungdom	168	194	209	226	274
Institution, barn	1512	1295	1447	1257	829
Institution, ungdom	1113	1043	1054	1149	1088
Institution, vuxna	533	627	525	546	592

INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN

	BUDGET 2009		BOKSLUT 2009		AVVIKELSE 2009	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter
Strukturella insatser, integration & rättssäkerhet -varav	83 790	2 015	80 995	3 017	2 795	-1 002
Politisk verksamhet	1 687		1 492		195	0
Tjänstemannastab	4 064	500	3 533	516	531	-160
Utvecklingsmedel	3 963		2 413		1 550	0
Stödcentrum för unga brottsoffer	459		459	28	0	-28
Kvinnocentrum och manscentrum	4 174	1 000	4 040	2 106	134	-1 106
Föreningsbidrag	3 150		3 046		104	0
Skultuna Socialbyrå	4 567		4 567		0	0
Socialkontor Väster BoU	20 048		20 048		0	0
Socialkontor Öster BoU	21 673		21 698		-25	0
Socialkontor Vuxna missbrukare	9 700		9 700		0	0
Versamhetssystem, ProCapita	3 234	515	2 928	368	306	2
Familjecentrum - Förebyggande barn	3 596		3 596		0	0
Familjecentrum - Förebyggande ungdom	3 475		3 475		0	0
Barn och Ungdom -varav	160 381	5 031	155 704	4 397	4 677	634
Barn och familj - vård	40 072	500	40 026	290	46	210
Ungdom - vård	69 073	1 500	65 702	1 011	3 371	489
Gruppvht						
(Grinden+BIG+Barn som bevitnat våld)	807		807		0	0
Nätverkscentrum	3 409		3 409		0	0
Familjebehandling	6 674		6 674		0	0
Familjeterapi	2 696		2 696		0	0
Intensiv familjebehandling	2 008		2 008		0	0
Projekt Barnahus	703	316	768	381	-65	-64
Intensivt Hemmabaserad Familjebeh./MTFC	5 306		5 306		0	0
Funktionell familjeterapi	1 422		1 422		0	0
Jonasborgs ungdomsboende	2 864		2 871		-7	0
Villan	2 381		2 381		0	0
Iris & medling ,						
Mini Maria, Uppsök vht narkotikam	4 331		4 331		0	0
Ungdomsboende	1 700		0		1 700	0
Ungdomsmottagning	1 393		1 393		0	0
Familjerådgivning	2 950		2 950		0	0
Familjerätt	6 578		6 578		0	0
Socialjour	6 382	2 715	6 382	2 715	0	0

	BUDGET 2009		BOKSLUT 2009		AVVIKELSE 2009	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter
Alkohol, narkotika & missbruk av andra ämnen	43 431	2 985	44 103	3 237	-672	-252
- varav						
Tillståndsärenden	2 110	2 110	2 110	2 143	0	-33
Vuxna – vård (missbruk)	23 562	800	24 321	1 012	-759	-212
Spel- och datamissbruk	200		200			
Dagverksamhet, läkarv för hemlösa	1 546	75	1 459	82	87	-7
Narkomanvårdsgruppen (Fältmätaren), Kvinnospåret	6 233		6 233		0	0
Råda - Aurora	1 208		1 208		0	0
Mottagning och rådgivning för missbrukare, SMADIT	5 566		5 566		0	0
Spindeln - behandling och sysselsättning	3 006		3 006		0	0
Sysselsättning, försörjning och bostad - varav	261 350	7 435	281 688	5 606	-20 338	1 829
Ekonomiskt bistånd	157 882	3 800	178 523	2 941	-20 641	859
Ekonomiskt bistånd Skultuna	7 775		9 477	272	-1 702	-272
Åtgärder för att minska försörjningsstöd	350		116		234	0
Myndighetsutövning försörjningsstöd	26 670		26 670		-2	0
KrAmi	1 253	520	1 253	560	0	-40
Sesam	1 758		1 758		0	0
PAS	1 024		1 024		0	0
Hushållsekonomisk rådgivning	1 549		1 549		0	0
UNO	500		400		100	0
Frälsningsarmen	438		287		151	0
Turbinen (Meridianen)	2 507		2 117	127	390	23
Ungdomstjänst AMA	200		200			
Arosdöttrarna	423		844	501	-421	-476
Bostadsrekrytering/Hyresvägledare	4 757		4 757		0	0
Uppsökande verksamhet	1 379		1 379		0	0
Moduler och stöd	418		190		228	0
Eskadern	5 186	200	5 418	201	-232	-1
Skillsta (Bergboda)	1 700	1 700	0	0	1 700	1 700
Utlussningslägenhet/Vita Nova	2 897		2 897		0	0
Markörgatan - Spindeln	6 626		6 632		-6	0
Inslussningsboende - Life Inn	4 739	500	4 735	431	4	69
Jonas	3 664		3 664		0	0
Freja	3 801		3 801		0	0
Tennkronan	3 944		3 944		0	0
Krutbacken	3 796		3 826		-30	0
Furan	5 171		5 195		-23	0
Lägenheter med stöd, Allmogepl 35b	500		576		-76	0
Håven	2 688	135	2 665	144	23	-9
Eken	7 755	405	7 791	429	-36	-24
Totalt Individ- och familjenämnden	549 320	17 320	562 489	16 257	-13 169	1 064
- Nettokostnader	532 000		546 232		-14 233	
Budgetram*	532 000		532 500			
Avvikelse i förhållande till ram	0		-14 232			

VÄSTERÅS STAD

Västerås stad

Stadshuset

721 87 Västerås

Telefon: 021-39 11 53

E-post: indiv-familjenamnd@vasteras.se

www.vasteras.se